

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"
Освітня програма	23525 англійська мова і література
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	035 Філологія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

24.04.2020 р.

Справа № 0096/АС-20

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань «03 Гуманітарні науки» у складі:

Ігор Лиман – головуєчий,
Виткалов Сергій Володимирович,
Шабанова Юлія Олександрівна,
Снитко Олена Степанівна,
Серебрянська Ірина Миколаївна,
Попович Василь Михайлович,
Півненко Володимир Юрійович,
Олена Сминтина,
Олена Колесник,
Олена Александрова,
Мойсієнко Віктор Михайлович,
Луцак Світлана Миколаївна,
Єсипенко Надія Григорівна,
Дейнеко Іван Андрійович,
Гуз Анатолій Михайлович,

за участі запрошених осіб:

відсутні,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	23525
Назва ОП	англійська мова і література
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація (за наявності)	035.041 германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 15, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

В ОП "Англійська мова і література" наявні чітко сформульовані цілі, які полягають у підготовці фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, а саме в діяльності, пов'язаній з аналізом, перекладом письмових та усних текстів різних жанрів і стилів, організацією успішної комунікації різними мовами, і набуття навичок навчання іноземної мови.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Визначення цілей і програмних результатів здійснювалось з урахуванням позицій і потреб стейкхолдерів, що підтверджується аналізом опитувань фокус-груп здобувачів вищої освіти, випускників, роботодавців за ОП. Проте процес залучення стейкхолдерів до визначення цілей ОП та програмних результатів навчання (ПРН) потребує активізації.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Визначення цілей ОП відбувається із врахуванням тенденцій розвитку спеціальності "Філологія" та ринку праці в регіоні та в країні в цілому. При цьому, в ОП враховуються поточні вимоги до різних посад, а саме, викладацьких та перекладацьких, у видавничій діяльності, мистецькій галузі та ін., де існує постійний попит на випускників ОП.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Аналіз ОП показує, що вона відповідає вимогам Стандарту вищої освіти України за спеціальністю "Філологія" (погоджено рішенням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 21.05.2019 р. № 5.

(<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishchaosvita/zatverdzeni%20standarty/2019/06/25/035-filologiyabakalavr.pdf>). ОП дозволяє досягати результатів навчання, які забезпечуються цілями, що полягають у підготовці фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, а саме в діяльності, пов'язаній з аналізом, творенням (зокрема перекладом) і оцінюванням письмових та усних текстів різних жанрів і стилів, організацією успішної комунікації різними мовами.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг ОП становить 240 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам організації першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, прописаним у Законі "Про вищу освіту" № 848-VIII від 26.11.2015 р. (розділ II стаття 5) та корелює з обсягом кредитів, зазначеним у Стандарті вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія для першого (бакалаврського рівня) вищої освіти (наказ МОН України № 871 від 20.06.2019 р.). Обсяг освітніх компонентів, спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за спеціальністю "Філологія" першого (бакалаврського) рівня, є достатнім.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

ОП має чітку структуру, загальний час навчання розписаний за семестрами і роками. ОК, включені до ОП, є взаємопов'язаними і підпорядкованими загальній меті ОП. Обов'язкові компоненти програми сукупно призводять до досягнення заявлених ПРН, які корелюють із загальними компетентностями. ОП містить достатню кількість ОК загально-гуманітарної підготовки (12 кредитів ЄКТС). Обсяг дисциплін психолого-педагогічної складової разом із педагогічною практикою становить 18 кредитів ЄКТС, що є цілком достатньо для досягнення тих ПРН, що дають змогу присвоєння професійної кваліфікації вчителя англійської мови та літератури. Проте некоректним є включення до розділу "Практична підготовка" (в ОП та в навчальному плані) дисциплін "Практична фонетика", "Практична граматики" та ОК "Атестація (основна іноземна мова та методика її викладання)", ОК "Атестація (друга іноземна мова)".

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

ОП зорієнтована на предметну область спеціальності 035 Філологія, об'єктами якої є англійська мова і література; жанрово-стильові різновиди текстів; переклад; міжкультурна комунікація в усній і письмовій формі, а також методика викладання англійської мови. Цілі навчання за ОП бакалавра корелюють із предметною областю, зазначеною в Стандарті спеціальності 035 Філологія та є суголосними із загальним очікуваннями професійної (філологічної) спільноти як в аспекті загальнонаціональних, так і регіональних вимірів. Обов'язкові компоненти ОП в їх теоретичній та практичній реалізації засвідчують безпосередній зв'язок зі спеціальністю і уповні забезпечують якісну підготовку фахівців.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

ОП реалізує формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів шляхом вибору ними дисциплін обсягом 60 кредитів ЄКТС (25% від загального обсягу ОП), що відповідає Закону України "Про вищу освіту" (п.15 ч.1 статті 62). Проте вдосконалення потребує реєстр вибіркових дисциплін, який обмежує вибір дисциплін виключно в галузі гуманітарних наук, і таким чином частково відповідає сучасному розумінню індивідуальної траєкторії навчання.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

ОП містить 15 кредитів ЄКТС для практичної підготовки здобувачів. Студенти мають дві навчальні практики в 5 та 6 семестрах, а також виробничу практику у 8 семестрі. Навчальна практика має лінгвістичний/перекладознавчий вектор, виробнича – педагогічний. Місце практичної підготовки в структурі ОП є логічним, оскільки їй передують вивчення необхідних дисциплін. ЗВО проводить систематичне анкетування студентів через створений ресурс (www.d-learn.pu.if.ua). За даними ЗВО, більше 87% задоволені змістом і результатами практик. Відгуки роботодавців засвідчують високий рівень практичної підготовки здобувачів. (<https://fim.pnu.edu.ua/відгуки-роботодавців>). Після

ознайомлення з робочими програмами практик, переліками баз практик та договорів та інтерв'ювання відповідальних за практику було з'ясовано, що практична підготовка студентів має належну організацію.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Аналіз змісту ОП засвідчує, що програма спрямована на набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), які відповідають заявленим цілям. Силабуси більшості дисциплін свідчать про формування загальних компетентностей, покликаних розвивати лідерство, здатність брати на себе відповідальність, працювати в критичних умовах та в команді, розвивати системність і креативність мислення. Під час зустрічі із роботодавцями було виявлено загальну задоволеність ними комунікативними навичками випускників, проте зовнішні стейкхолдери висловили побажання звернути більшу увагу на формування в студентів здатності до швидкої адаптації до командної роботи та вміння розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в комплексних та невизначених умовах.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

За відсутності професійного стандарту аналіз змісту ОП було проведено на основі відомостей самоаналізу, зустрічей із фокус-групою зовнішніх стейкхолдерів та з опорою на чинний наразі Довідник кваліфікаційних характеристик професій. Моніторинг процесу досягнення ПРН, інтегроване формування загальних та фахових компетентностей, зазначених у ОП, дає змогу констатувати відповідність змісту ОП предметній та професійній галузі і обґрунтовує можливість присвоєння випускнику кваліфікації філолога, вчителя англійської мови та літератури, другої мови.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Аналіз ОП, навчального плану, робочих навчальних планів засвідчує, що обсяг фактичного навантаження здобувачів є оптимальним для досягнення ПРН і відповідає нормам, викладеним у Положення про організацію освітнього процесу (№447 від 24.07.2015 р.). Навчальний час студента регламентовано не більше, ніж 9-ма годинами на день, щотижневе аудиторне навантаження не перевищує 22 години на тиждень. Обсяг освітнього компонента (чи його частини, що вивчається протягом семестру) становить не менше 3 кредитів. При цьому частка самостійної роботи становить 2/3 від загального обсягу навчального часу, відведеного на вивчення конкретної навчальної дисципліни. Кількість освітніх компонентів протягом року не перевищує 16. Під час інтерв'ювання студентів, було зафіксовано задоволеність студентів фактичним навантаженням та обсягами самостійної роботи з більшості ОК. Студенти характеризували створене начальне середовище як реалістичне, а співвідношення обсягу самостійної роботи та часу для її виконання – як оптимальне. Студенти схвально поставилися до виділення одного дня на тиждень для самопідготовки. Вони також позитивно охарактеризували створений для самостійної роботи електронний ресурс(<https://cee.pnu.edu.ua/>).

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Організація освітнього процесу за дуальною формою освіти за ОП не передбачена.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому на навчання за ОП є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, оприлюднені на офіційному веб-сайті ДВНЗ ПНУ <https://admission.pnu.edu.ua/>

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Правила прийому на навчання за ОП враховують особливості програми, а саме: вступ на основі повної загальної середньої освіти та освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста. Тестові завдання фахового випробування для абітурієнтів з освітньо-кваліфікаційним рівнем “молодший спеціаліст” оприлюднені на сайті Приймальної комісії університету, проте фіксуємо не зовсім зручне розміщення інформації у рубриці “Приймальна комісія” на сайті університету.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання

кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Визнання результатів навчання вступників, отриманих в інших ЗВО, регулюється Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів ЗВО (<https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-poriadok-perevedenniavidrakhuvannia-ta-ponovlenniestudentiv-vyshchychk-zakladiv-osvity-1996.pdf>) та Положенням про порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін в ДВНЗ ПНУ (<https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-poriadok-uznachenniaakademichnoi-riznytsi-taperezarahuvannia-navchalnykh-dystsyplin-v-DVNZ-%c2%abPrykarpatskyinatsionalnyi-universytet-imeni-Vasyliya-Stefanyka%c2%bb.pdf>).

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регламентує Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ ПНУ (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019). Як свідчить звіт ЕГ, здобувачі вищої освіти обізнані про свої права на визнання результатів навчання в інших закладах освіти, а також у неформальній освіті, проте прикладів неформальної освіти за ОП не зафіксовано.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Досягненню ПРН сприяє застосування основних форм та методів навчання (п. 6 Положення про організацію освітнього процесу (<https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykhdokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu-v-DVNZ-%c2%abPrykarpatskyi-natsionalnyi-universytet-imeni-Vasyliya-Stefanyka%c2%bb.pdf>). Успішність їх підтверджується достатньо високими результатами, про що свідчать звіти в протоколах засідань кафедри та Вченої ради факультету, рейтинг бакалаврів (<https://fim.pnu.edu.ua/рейтинг-студентів-за-2019-2020-навчальний-рік/>). Відповідність форм і методів навчання вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи підтверджується зворотнім зв'язком студентів щодо якості викладання та їх навчального досвіду (<https://seeq.pnu.edu.ua/викладач-очима-студента/>). По завершенню курсу відбувається опитування здобувачів щодо задоволеності методами навчання і викладання. 84,3% опитаних здобувачів вважають добір змісту методів навчання і викладання обґрунтованим і зрозумілим; 80% вважають запропоновані викладачем зміст, форми та методи навчання та викладання відповідними студентоцентрованому підходу. Відповідно до Положення про порядок навчання студентів за індивідуальним графіком (<https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2019/09/%D0%BD%D0%Bo%D0%BA%D0%Bo%D0%B7-628.pdf>), здобувачі мають право вільно обирати та пропонувати інші від наданих кафедрою теми рефератів, курсових робіт, тематику досліджень.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Здобувачі мають доступ до самої ОП, силабусів, графіку освітнього процесу, вказівок щодо процедури контрольних заходів, критеріїв оцінювання, переліків питань для самостійного вивчення, рекомендацій щодо організації самостійної роботи, навчальних матеріалів до кожного заняття з ОК. Внутрішній аудит системи якості освіти за ОП, зокрема навчально-методичного забезпечення, проводиться щороку.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП відбувається шляхом: залучення здобувачів до виконання індивідуальних наукових робіт; роботи у наукових гуртках, спільних публікацій з НПП. Наукові дослідження, які пройшли апробацію на семінарах, конференціях впроваджуються в освітній процес, що підтверджено відповідними актами та змістом у матеріалах занять. В освітньому процесі за ОП активно використовуються результати досліджень викладачів (<https://kaf.pnu.edu.ua/наукова-робота-викладачів/>) та здобувачів освіти (<https://kaf.pnu.edu.ua/наукова-робота-студентів/>). Кафедра англійської філології систематично проводить наукові конференції. Поєднанню навчання і дослідження сприяють наукові гуртки: “Проблеми сучасної лінгвістики”, “Проблеми сучасного літературознавства”, “Когнітивна прагматика у контексті сучасних лінгвістичних досліджень” та проблемні групи: “Діяльнісний підхід у наукових дослідженнях студентів”, “Проблеми методики викладання іноземної мови”.

Студенти неодноразово здобували перемоги на Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт та предметних олімпіадах, конкурсах перекладу (І. Веприняк, М. Гребенюк, І. Корицька, О. Гайдичук, У. Тацакович, М. Фокшей, І. Данилюк, М. Чимборан, О. Голюк, Х. Михайлинин). Студенти отримують стипендії Фонду Інституту Східноєвропейських досліджень (Н. Орлик) та стипендіального конкурсу ZAVTRA.UA (О.Гайдичук, Н.Романчукевич, О. Сіреджук).

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Перегляд та оцінювання змісту ОП здійснюється шляхом обговорення та затвердження змін на засіданнях кафедри та вченої ради факультету. Тематику ОК формують роботодавці, здобувачі та НПП, які мають можливість висловити своє бачення на засіданнях кафедри, Ради стейкхолдерів, під час опитувань.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Викладачі кафедри англійської філології та здобувачі беруть участь у проєкті Erasmus+ KA2 "Foreign Language Teacher Training Capacity Development as a Way to Ukraine's Multilingual Education and European Integration", обмінюються досвідом із закордонними вченими через платформу European Network of Research & Innovation Centres and Hubs ENRIC. Кафедра приймає стипендіатів Програми імені Фулбрайта, які займаються дослідницькою та асистентською роботою. Проте на час акредитації не зафіксовано впровадження міжнародних наукових/освітніх проєктів, грантів; відсутня можливість отримання студентами подвійних ступенів.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

не застосовується

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

не застосовується

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Інноваційним є запроваджений у ЗВО спосіб визначення об'єктивності оцінювання екзаменаторами досягнутих результатів навчання студентів, коли під час контрольних заходів використовуються комп'ютерні тести, розроблені НПП із захищеними даними здобувачів, а результати проведення контрольних заходів висвітлюються на сайтах університету, факультету, кафедри.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

не застосовується

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Викладачі, задіяні у реалізації ОП, мають кваліфікацію, що відповідає дисциплінам, які вони викладають. В університеті введена в дію система рейтингової оцінки НПП на основі Положення про рейтингове оцінювання ефективності роботи НПП, затвердженого наказом ректора № 756 від 1.12.2014 р. (<https://pnu.edu.ua/документи/>), та здійснюється опитування студентів щодо ефективності роботи НПП (викладач очима студентів) – <https://cee.pnu.edu.ua/викладач-очима-студента/>). Результати опитування здобувачів свідчать про високий рівень фаховості НПП.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Процедура конкурсного відбору викладачів є прозорою та відбувається відповідно до чинного законодавства України і таких документів: Положення про конкурсну комісію університету щодо заміщення вакантних посад НПП (наказ ректора № 179 від 22.03.2017 р. (<https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2019/12/Конкурсна-комісія.pdf>), Положення про порядок заміщення посад НПП (наказ ректора № 856 від 28.12.2018 р. (<https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/01/Положення.pdf>)). Процедура конкурсного відбору висвітлюється на сайті ЗВО (<https://pnu.edu.ua/конкурс-на-заміщення-посад/>).

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу відбувається, проте здебільшого на етапі практичної підготовки студентів (під час проходження педагогічної практики студентів 4-го курсу у спеціалізованих школах та гімназіях та перекладацької практики студентів 3-го курсу у державних і приватних установах)

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Для викладання за освітніми компонентами ОП запрошувалися візитуючі фахівці з англійської філології, перекладознавства, літературознавства, методики викладання англійської мови, а також професори й викладачі з Програми обмінів імені Фулбрайта, проте існує необхідність у залученні до аудиторних занять педагогічних працівників шкіл та гімназій, співробітників бюро перекладів, державних та приватних установ і підприємств, які є замовниками на фахівців за цією ОП.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

Порядок професійного розвитку викладачів ЗВО регулюється Положенням про стажування та підвищення кваліфікації наукових, педагогічних і науково-педагогічних працівників (<https://nauka.pnu.edu.ua/положення/>). Усі НПП за ОП систематично проходять стажування. У ЗВО створено реєстр договорів щодо співпраці, стажувань, підвищення кваліфікації, обміну науково- педагогічними працівниками (<https://ic.pnu.edu.ua/en/partners/>). На цей час підписано 85 угод для підвищення кваліфікації в Україні та 33 угоди – в інших країнах (приклади: участь на курсах підготовки модераторів онлайн курсів в рамках проекту “Шкільний вчитель нового покоління за сприяння Британської Ради, підвищення педагогічної майстерності на тренінгах у Центрі інноваційно-освітніх технологій “PNUecoSystem” в рамках реалізації проекту програми ERASMUS+ KA 2: “MOPED”, “Інноваційні технології та методи, що використовуються в освітній діяльності”, “Google додатки в освітній діяльності”). Традиційним для університету є проведення науково-практичних конференцій, науково-методичних семінарів. НПП беруть участь у різних наукових заходах провідних ЗВО України. Існують положення про надання творчих відпусток для роботи над докторською дисертацією, написання монографії, підручника (<https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/tvor.doc>), Положення про підтримку НПП (<https://nauka.pnu.edu.ua/положення/>). Відповідно до нього передбачено зменшення годин навчального навантаження при плануванні його обсягу; диференційоване преміювання за публікацію відповідних статей.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

Для розвитку викладацької майстерності НПП в університеті існує система заходів, що передбачає матеріальні та моральні заохочення, визначені нормативно-правовою базою (Статут ДВНЗ ПНУ (<https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/statut.pdf>), Колективний договір між адміністрацією та комітетом первинної профспілкової організації (<https://pnu.edu.ua/документи/>), Положення про підтримку наукових і науково-педагогічних працівників університету (<https://nauka.pnu.edu.ua/положення/>)).

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

ЗВО має розвинуту навчальну матеріально-технічну базу, яка дозволяє проводити повний цикл підготовки висококваліфікованих фахівців. Інфраструктура та обладнання за своєю кількістю і якістю є достатніми для досягнення цілей та результатів ОП. Робочі місця обладнані комп'ютерами, що дає змогу студентам безкоштовно працювати в Internet-мережі й користуватися базами віртуальних бібліотек. Приміщення відповідають санітарним нормам, вимогам правил пожежної безпеки та нормам з охорони праці (<https://nmv.pnu.edu.ua/ліцензування-й-акредитація/акредитація/матеріально-технічне-забезпечення/>). Проте матеріально-технічна база потребує оновлення, на часі є придбання інтерактивних дошок, ремонт окремих аудиторій та коридору на 8 поверсі Гуманітарного корпусу; завершення придбання нових меблів.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

ЗВО надає безоплатний доступ учасникам освітнього процесу до інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та наукової діяльності в межах ОП. Послугою WI-FI можливо скористатися в навчальних корпусах та гуртожитках. На сайті факультету розміщені освітні програми та методичні документи (<https://fim.pnu.edu.ua/підготовка-бакалаврів/>), інформаційні пакети ЄКТС (<https://fim.pnu.edu.ua/інформаційний-пакет-єктс-освітні-про-2/>), що дає можливість здобувачам зорієнтуватися у виборі дисциплін (<https://fim.pnu.edu.ua/вибіркові-курси>). В університеті функціонує сайт дистанційного навчання (<http://www.d-learn.pu.if.ua/>).

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Керівництво ДВНЗ ПНУ забезпечує безпеку освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти. Згідно з пунктом 1.6 Статуту університету ЗВО гарантує усім учасникам освітнього процесу безпечні умови навчання та праці (<https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/statut.pdf>). Процесу безпечні умови навчання та праці (<https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/statut.pdf>). Огляд навчально-матеріальної бази та опитування здобувачів підтверджують, що навчальні приміщення належно обладнані та є безпечними для життя та здоров'я здобувачів. Здійснюється моніторинг безпечності і комфортності університету та освітнього середовища (<https://vppr.pnu.edu.ua>). Створено комісію з метою перевірки приміщень та території закладу для виявлення місць, що є потенційно небезпечними щодо вчинення булінгу і насильства. Існує розроблений алгоритм законодавчо обґрунтованих дій куратора у випадку виявлення ним факту вчинення булінгу в академічній групі (<https://vppr.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/129/2019/09/звіт-по-булінгу.pdf>). ЗВО дотримується принципів гендерної рівності. Гендерні компоненти включені до стратегічних, програмних документів, документів з поточної діяльності та у взаємовідносинах у колективі (працює телефон довіри, надано доступ до публічної інформації, діє пряма урядова гаряча лінія, працює комісія з питань етики та академічної доброчесності). У своїй діяльності колектив керується Кодексом честі (https://kfsr.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/13/2018/07/code_of_honor.pdf). У випадку конфліктів можна звернутися на гарячу лінію з ректором через електронну скриньку: rector@pnu.edu.ua.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Освітня підтримка здобувачів забезпечується у вирішенні питань організації навчання та викладання. Інформаційна підтримка полягає в забезпеченні навчально-інформаційними матеріалами і вільним доступом до регламентуючих документів ОП (<https://kff.pnu.edu.ua/навчальні-плани/>), ознайомленні здобувачів з програмами та силабусами ОК, організацією написання курсових робіт (<https://kff.pnu.edu.ua/курсів-дипломні-роботи/>) та їх підтримці при підготовці та виконанні освітніх завдань. Інформаційна підтримка полягає в інформуванні з питань освітнього процесу.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

ЗВО забезпечує реалізацію права на освіту осіб з особливими освітніми потребами, їх соціалізацію та інтеграцію в суспільство через матеріально-технічну базу та навчально-методичне забезпечення (<https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/statut.pdf>). У ЗВО розроблено План-графік пристосування навчальних приміщень для маломобільних груп з обмеженими можливостями (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/04/dostupnist_dlya_malomobilnykh_group_2018-1.pdf). Створено систему пандусів та підйомників, ліфти для доступу осіб з особливими освітніми потребами до навчальних приміщень, бібліотек та їдалень. У корпусі є відповідні знаки, які допомагають орієнтуватися студентам з особливими потребами, використовуються технології дистанційного навчання (<http://d-learn.pu.if.ua/>).

7.6 Найвні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Питання врегулювання конфліктних ситуацій багатовекторне та здійснюється на різних рівнях, зокрема, завдяки Навчально-виробничій лабораторії виховної та психолого-педагогічної роботи: 1) міжособистісний рівень (студент-студент) – механізм врегулювання поданий в рубриці “на допомогу кураторам” (<https://vvppr.pnu.edu.ua/>); 2) булінг (насилство сексуальне, психологічне, фізичне, економічне) – механізм врегулювання поданий в рубриці “звіти відділу” та “на допомогу кураторам” (<https://vvppr.pnu.edu.ua/>); 3) рівень “викладач-студент” – механізм врегулювання поданий в рубриці “нормативні документи” <https://vvppr.pnu.edu.ua/>; 4) гаряча лінія з ректором університету rector@pnu.edu.ua.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Університет послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП. Вказані процедури регулюються Положенням про організацію освітнього процесу (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2020/02/polozhennya2020_org_os_proc.pdf), Положенням про ОП (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2020/02/polozhennya_op.pdf) та Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, затвердженого Вченою Радою ДВНЗ НПУ 29.11.2017 р. (протокол № 11).

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Опитування фокус-групи здобувачів показало, що вони є повноцінними партнерами у процесах забезпечення якості ОП. Зворотній зв'язок здобувачів з НПП, керівництвом кафедри та факультету здійснюється шляхом анкетування студентів щодо якості викладання дисципліни після складання ними іспиту <https://fim.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/38/2019/10/Зразок-анкети-моніторингу-якості-1.pdf>, проте, як засвідчує звіт ЕГ, таке опитування відбувається не по всіх дисциплінах.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Співпраця з роботодавцями в рамках забезпечення якості ОП існує. Згідно з опитуванням роботодавців, вони мають змогу висловлювати свою думку щодо компетентностей, необхідних випускникові ОП для успішного працевлаштування на Раді стейкхолдерів (Положення про Раду стейкхолдерів, протокол №3 від 24.12.2019 р. розглянуто та схвалено Вченою Радою факультету), засідання якої, проте, мають нерегулярний характер.

8.4 Найвна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

Зворотній зв'язок із випускниками здійснюється шляхом заповнення анкети на офіційному сайті факультету іноземних мов (https://docs.google.com/forms/d/1uC8veYIcxnErfUegEGwjrfozl2S99yatmtUTPshwg4/viewform?edit_requested=true), а також через групу “Асоціація випускників факультету іноземних мов”, створену у мережі Facebook). Випускники факультету запрошуються до участі у засіданнях Ради стейкхолдерів, де вони мають змогу висловити свою думку з приводу реалізації ОП.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Система забезпечення якості ДВНЗ ПНУ, в цілому, здатна забезпечити вчасне реагування на виявлені недоліки в ОП та/або освітній діяльності з її реалізації. За здійснення процесів і процедур забезпечення якості освіти відповідають структурні підрозділи ЗВО: кафедри, факультет, навчально-методичний відділ (Постійна комісія Вченої ради з моніторингу якості надання освітніх послуг), а також Центр дистанційного навчання та моніторингу освітніх послуг. Моніторинг ОП відбувається як на загальноуніверситетському, так і на рівні кафедри, і його результати обговорюються на засіданнях кафедр не рідше, ніж раз на рік.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

ОП підлягає первинній акредитації

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Усі представники академічної спільноти ефективно залучені до забезпечення якості ОП, що свідчить про сформовану культуру якості у ЗВО. Наприклад, думка здобувачів вищої освіти враховується через проведення опитувань, за можливість проведення яких відповідає Центр дистанційного навчання та моніторингу освітніх послуг.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Основні права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу є чіткими, зрозумілими й доступними та регламентуються Статутом ДВНЗ ПНУ, а також Положенням про організацію освітнього процесу у ДВНЗ ПНУ, Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, Порядком розподілу навчальних дисциплін між науково-педагогічними працівниками кафедр університету, Положенням про порядок навчання студентів за індивідуальним графіком, Положенням про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії, Положенням про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін та ін., які знаходяться у вільному доступі на офіційному сайті ЗВО <https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/>.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

Проєкт ОП був опублікований на сайті факультету іноземних мов <https://fim.pnu.edu.ua/підготовка-бакалаврів/> і на сайті кафедри англійської філології <https://kaf.pnu.edu.ua/освітні-програми/> за місяць до 28.11.2019 р. (дата затвердження останнього варіанту ОП) із можливістю для стейкхолдерів залишити свої відгуки.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

На офіційному сайті факультету іноземних мов оприлюднено точну та достовірну інформацію про ОП в обсязі, достатньому для інформування відповідних стейкхолдерів та суспільства <https://fim.pnu.edu.ua/підготовка-бакалаврів/> Цей сайт також передбачає можливість залишити свій відгук про освітню програму. Відзначається дещо ускладнена система навігації на сайті ЗВО.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рекомендуємо конкретизувати алгоритм залучення стейкхолдерів до визначення цілей ОП та ПРН; забезпечити роботу Ради стейкхолдерів на регулярній основі; активізувати процес вивчення досвіду аналогічних іноземних ОП та розширити контекст його врахування.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Рекомендуємо вилучити з розділу "Практична підготовка" (в ОП та в навчальному плані) дисципліни "Практична фонетика", "Практична граматики", ОК "Атестація (основна іноземна мова та методика її викладання)" й ОК "Атестація (друга іноземна мова)". 2. Рекомендуємо розширити реєстр вибіркового дисциплін за рахунок дисциплін різних галузей знань, що буде більшою мірою відповідати індивідуальній траєкторії навчання студентів. 3. Оскільки в ОП зазначена кваліфікація "Філолог. Вчитель англійської мови та літератури, другої іноземної мови", рекомендуємо забезпечити набуття компетентностей з навчання другої іноземної мови (німецької / французької/ китайської) та практичної підготовки студентів для майбутньої професійної діяльності вчителя другої іноземної мови.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Рекомендуємо заохочувати студентів до отримання неформальної освіти. 2. Для залучення більшої кількості абітурієнтів рекомендуємо зробити інформацію доступнішою у плані пошуку на сайті ЗВО у рубриці "Приймальна комісія".

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

З метою ширшої інтернаціоналізації діяльності ЗВО рекомендуємо активно залучати фахівців-іноземців у викладання дисциплін за ОП, приймати участь у міжнародних проєктах та грантових програмах; створити умови для залучення іноземних студентів для навчання за ОП.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

не застосовується

Критерій 6. Людські ресурси

Рекомендуємо для ефективного залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу за ОП розробити план та розширити напрямки залучення роботодавців не тільки до проведення практик студентів, а й до аудиторних занять.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рекомендуємо оновити матеріально-технічна базу; здійснити ремонт окремих аудиторій та коридору на 8 поверсі Гуманітарного корпусу.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Рекомендуємо поступово розширювати список дисциплін для анкетування студентів щодо якості викладання цих дисциплін з метою зворотного зв'язку здобувачів освіти з НПП, керівництвом кафедри та факультету. 2. Для ефективного внутрішнього забезпечення якості освітньої програми рекомендуємо розглянути можливість проведення засідань Ради стейкхолдерів на регулярній основі.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рекомендуємо для покращення прозорості й публічності інформації полегшити навігацію на сайті ЗВО шляхом зведення положень у вкладку "Публічна інформація" або додати посилання на положення та силабуси на сторінку, яка містить інформацію про ОП.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні GER і результати голосування членів GER є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні GER так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні GER

ЛИМАН ІГОР ІГОРЕВИЧ